

Výkladové poznámky k biblickým veršom z úlohy č. 12

Dobrá správa pre všetkých

Základný text¹

Nedel'a: Petrovo posolstvo prítomnej pravdy

(2Pt 1,12.16-21 SEkP) ¹²*Preto vám to chcem ustavične pripomínať, aj keď to viete a ste upevnení v pravde, ktorú ste prijali. ...* ¹⁶*Keď sme vás oboznamovali s mocou a príchodom Pána Ježiša Krista, nepridržiali sme sa nejakých vymyslených báji, lebo sami sme boli očitými svedkami jeho velebnosti.* ¹⁷*Ved' prijal česť a slávu od Boha Otca, keď mu z velebnnej slávy zaznel hlas: Toto je môj milovaný Syn, v ktorom mám zaľúbenie.* ¹⁸*Tento hlas sme počuli prichádzať z neba my, ktorí sme s ním boli na svätom vrchu,* ¹⁹*a tak sa prorocké slovo stalo pre nás pevnejším. Dobre robíte, keď naň upierate svoj zrak ako na sviecu, ktorá svieti na temnom mieste, až kým nezažiarí deň a nevyjde vám v srdciach zornička.* ²⁰*Predovšetkým buďte si vedomí toho, že ani jedno proroctvo v Písme nevzniklo na základe vlastného výkladu skutočnosti.* ²¹*Ved' proroctvo nikdy nepovstalo z vôle človeka, ale ľudia poslaní Bohom hovorili z vnuknutia Ducha Svätého.*

v. 12: "Preto vám to chcem ustavične pripomínať...", Peter tu hovorí o naučení, ktoré veriacim odovzdal vo vv. 3-11. Tam poukazuje na Božskú moc Ježiša Krista, skrze ktorú si nás povoláva, a dostávame dary a prisľúbenia, skrze ktoré máme účasť na Božej prirodzenosti a tak unikáme záhube. Zoznam pozitívnych charakteristík o ktoré má kresťan usilovať vo vv. 5-7, je vlastne dôsledkom poznania Ježiša Krista.

"...prítomná pravda" - "Táto fráza jednoducho naznačuje, že túto pravdu už majú a nie je potrebné ju uvádzať znovu."² Touto "prítomnou pravdou" nie je nič iné ako samotné "slovo prorocké" o ktorom hovorí vo vv. 20 a 21.

vv. 16-19: Peter tu uisťuje veriacich, že oznamovanie moci a príchodu Pána Ježiša nie je na základe "vymyslených báji" (v. 16), ale Peter sám bol očitým svedkom. Peter spomína na udalosť, ktorá sa stala na vrchu premenenia, kde on spolu s Jakubom a Jánom videli Ježiša Krista v jeho sláve a počuli Otcov hlas, ktorý svedčil o Ježišovi. Táto mimoriadna skúsenosť v nich ešte viac upevnila "prorocké slovo". Preto Peter ubezpečuje tých, ktorí takúto skúsenosť nezažili, že prorockému slovu môžu plne dôverovať. Je tu použité gr. slovo *bebaios*, čo znamená "pevný, stály, spoľahlivý, nevyvrátiteľný"³. Podľa Fornberga je "prorocké slovo" pojem, ktorý je "zameniteľný s Písmom"⁴. Opäť sa tu však v dobe apoštola Petra pod pojmom Písmo myslí to, čo v súčasnosti nazývame Starý zákon. "Najlepší zmysel celej pasáže 1,16-19 je, že apoštolovia založili svoje eschatologické posolstvo na (a) svojom

¹ Tomuto textu sa budeme venovať v rámci textu časti na štvrtok.

² BAUCKHAM, Richard. Word Biblical Commentary: *Jude - 2 Peter*. vol. 50. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 528 s. ISBN 978-0-310-85632-6. str. 284.

³ PANCZOVÁ, Helena. Grécko-slovenský slovník: *Od Homéra po kresťanských autorov*. Bratislava: Lingea, 2012. 1327 s. ISBN 978-80-8145-021-1. str. 276.

⁴ BAUCKHAM, Richard. Word Biblical Commentary: *Jude - 2 Peter*. str. 311.

vlastnom svedectve ako očítých svedkoch (vv. 16-18) a (b) na prorockých SZ (v. 19)."⁵ Peter teda svoju zvesť podopiera jednak vlastnou skúsenosťou na hore premenenia, ale hlavne autoritou Písma, ktorá je ešte pevnejšia.

Peter ďalej vychádza zo Ž 119,105, keď toto "prorocké slovo" pripodobňuje k svieci, ktorá osvetľuje tmavé miesto. "Svet alebo pravdepodobne ľudská myseľ je nepochybne zobrazený ako temný, keď ignoruje Božie prorocké posolstvo a teda bez nádeje."⁶ Na toto svetlo máme upriamiť svoj zrak, až keď "nezažiarí deň". Vzhľadom na kontext (v. 16) sa pod týmto myslí druhý príchod Ježiša Krista. Inak povedané, na Písmo sa smieme plne spoľahnúť až do druhého Pánovho príchodu.⁷ Výraz "ranná hviezda/zornička", gr. *fosforos*, "obvykle označovala planétu Venušu, ktorá sprevádzala prvé záblesky úsvitu... existuje tu narážka na Nm 24,17 'vychádza hviezda z Jákoba'.⁸ Táto hviezda má vzísť v srdciach veriacich. "Druhý príchod nebude mať len vonkajší premieňajúci vplyv na vesmír (3,7-13), ale tiež vnútorný premieňajúci účinok na veriacich, ktorí budú v dobe Ježišovho návratu nažive, pretože ich navždy zbaví všetkých zvyšných pochybností."⁹

v. 20: Peter najskôr čelil obvineniam, že zvestuje mýty (SEkP používa "báje" v. 16), v 20. verši Peter vyvracia tvrdenia, ktoré mohli byť v tej dobe odporcami cirkvi používané pre naštrbenie dôvery v starozákonné spisy. Títo ľudia tvrdili, že proroci mohli mať videnie, ale ich následný výklad bol subjektívny a teda nedôveryhodný.¹⁰ Takže 20. verš hovorí o tom, že ani jedno prorocké slovo v Písme nebolo interpretované žiadnym prorokom na základe jeho vlastného (dosl. súkromného) výkladu. "Grécke slovo pre výklad nesie v sebe myšlienku 'rozviazania' v tom zmysle, že žiadne Písmo nevzniklo, pretože by nejaký človek sám 'rozmotal' alebo 'rozviazal' pravdu."¹¹ Prorok je Božím hovorcom, preto je možné sa na Písmo pozeráť ako na Božie slovo. "Falošní proroci rozmotávali a rozväzovali svoje vlastné myšlienky. Ale žiadna časť Božieho slova nebola odhalená alebo zjavená len s pomocou ľudských zdrojov či vďaka porozumeniu proroka bez Božej pomoci."¹²

v. 21: "Peter bojuje proti názoru, že SZ prorocké slovo bolo čisto ľudského pôvodu."¹³ Ako protiklad je tu uvedené, že ľudia hovorili "nesení Duchom Svätým", teda nie z vlastnej iniciatívy. "Gramaticky to znamená, že boli neustále nesení alebo vedení Božím Duchom, ktorý je skutočným autorom a pôvodcom či výrobcom Písma."¹⁴ Nesmieme v tom vidieť akúsi posadnutosť, ako to bolo u niektorých pohanských extatických prorokoch. "Autori Písma boli pri procese jeho písania skôr aktívni než pasívni, ale Boh Duch Svätý na nich

---

⁵ tamtiež, str. 312.

⁶ tamtiež, str. 313.

⁷ Je teda veľmi nezodpovedné, ak niektoré preklady Biblie spochybujeme ako menej dôveryhodné, pretože tým ideme priamo proti tomuto nádhernému zaslúbeniu.

⁸ tamtiež, str. 313.

⁹ MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. Kroměříž: Didasko, 2013. 1010 s. ISBN 978-80-875-87-08-9. str. 895.

¹⁰ Ohľadom tejto témy viď komentár k 20. veršu v: BAUCKHAM, Richard. *Word Biblical Commentary: Jude - 2 Peter*. str. 318-320.

¹¹ MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. str. 896.

¹² tamtiež, str. 896.

¹³ BAUCKHAM, Richard. *Word Biblical Commentary: Jude - 2 Peter*. str. 324.

¹⁴ MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. str. 896.

prítom dohliadal a používal ich rozdielne osobnosti, myšlienkové postupy a slovnú zásobu..."¹⁵ Text nebol Bohom nadiktovaný (tzv. verbálna inšpirácia), ale Boh viedol myšlienky pisateľov. Hovoríme tu o tzv. myšlienkovvej inšpirácii Písma. Krásne to môžeme vidieť na príklade 4 evanjelií, kde sa prejavuje rôznorodosť pisateľov napriek tomu, že hovoria o rovnakých veciach.

Pondelok: Zameranie Zjavenia na čas konca

(Zj 1,7 SEkP) Hľa, prichádza v oblakoch a uvidí ho každé oko, aj tí, čo ho prebodli. Nariekať budú nad ním všetky kmene zeme. Tak je. Amen!

Ján už na začiatku uvádza na scénu druhý príchod Ježiša Krista. Nejedná sa tu o akúsi skrytú, alebo duchovnú udalosť. Ján hovorí o už dlho očakávanej realite. Tento text (podobne ako napr. Mt 24,30) je zloženým odkazom na iné dva starozákonné texty, Dan 7,13 (Syn človeka prichádzajúci na nebeských oblakoch) a Zach 12,10-12 (nárek nad Hadad Rimónom).

Úvodné slovo "hľa" (gr. *idú*) má dve funkcie: "(1) funguje ako značka silného dôrazu ... možno ho preložiť ako 'skutočne, určite', ... (2) funguje ako značka, ktorá upozorňuje na to, čo nasleduje, ... možno ju preložiť ako 'pozeraj, počúvaj, venuj pozornosť'".¹⁶ To znamená, že Ján kladie práve na túto výpoveď v. 7 veľký dôraz a sústreďuje na ňu pozornosť čitateľa, ako na spoľahlivú informáciu. To znamená: (1) že očakávaný príchod Syna človeka, ako o tom hovoril už Daniel je udalosťou o ktorej nemusíme pochybovať. Narážka na Zachariáša zase upozorňuje na to, že táto udalosť prekvapí tých, ktorí Krista zavrhlí. "Ján teraz stavia tábor 'všetkých pokolení zeme', ktoré nariajú a sú zmätené realitou Božieho príchodu. (Zj 1,7) Neskôr vo svojom proroctve bude Ján použitím výrazov náreku a smútku opisovať sklamanie Bálových nasledovníkov z porážky ich boha pri príchode Boha zhora. (Zj 18; 16,12-16)."¹⁷

Výraz "tí, čo ho prebodli" buď môže ukazovať na to, že "pred Kristovým návratom môže dôjsť k mimoriadnemu vzkrieseniu niektorých ľudí"¹⁸, alebo vzhľadom na to, že ho uvidí "každé oko", jedná sa o univerzálnu udalosť, ktorej svedkami bude celé ľudstvo, to by potom mohlo ukazovať až na udalosti po miléniu, ktoré sú popisované až v Zj 20,7-15. Pre biblickú reč nie je neobvyklé, aby jedno proroctvo mohlo ukazovať na dve rôzne udalosti (v tomto prípade na druhý príchod a na príchod po miléniu), Tak ako v SZ existujú proroctvá o Mesiášovi, ktoré v sebe odkazujú ako na jeho prvý príchod, tak aj na druhý príchod v sláve. Tzn. že každý človek jedného dňa bude svedkom Kristovej slávy, každý spozná, že Boh Stvoriteľ existuje a je živý.

Záverečné "Áno. Amen" je "značka dôrazného potvrdenia výroku"¹⁹. Podobne ako počiatkové "hľa", tak aj záverečné "áno - amen" poukazujú na dôležitosť udalosti, ktorá je týmito značkami dôrazu zarámovaná.

¹⁵ tamtiež, str. 896.

¹⁶ AUNE, D. E. Word Biblical Commentary: *Revelation 1-5*. vol. 52A. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 1453 s. ISBN 978-0-310-58697-5. str. 414.

¹⁷ DOUKHAN, Jacques. *Krik nebies: Proročský výklad Apokalypsy*. Vrútky: Advent-Orion, 1999. 230 s. ISBN 80-88960-12-6. str. 19.

¹⁸ STEFANOVIČ, Ranko. *Zjevení Janovo: Průvodce knihou Zjevení*. Praha: Advent-Orion, 2017. 254 s. ISBN 978-80-7172-707-1. str. 24.

¹⁹ AUNE, D. E. Word Biblical Commentary: *Revelation 1-5*. str. 418.

(Zj 11,15 SEkP) *Siedmy anjel zatrúbil. A v nebi zazneli mohutné hlasy: Kráľovstvo sveta sa stalo kráľovstvom nášho Pána a jeho Pomazaného a bude kraľovať na veky vekov.*

Siedme trúbenie sa dá z prorockého časového pohľadu stotožniť so šiestou a siedmou pečaťou (porov. Zj 11,18 a Zj 6,15-17). Medzi pečaťami a trúbením je však jeden kontrast. Šiesta pečať popisuje udalosti z perspektívy zeme a siedme trúbenie popisuje udalosti z perspektívy neba. Zároveň je do bré si všimnúť, že:

Udalosti siedmej trúby sú videné opačne, ako bol pohľad šiestej pečate. V šiestej pečati videnie vychádza zo zeme, pokračuje do budúcnosti a končí v nebi, kde Boh kraľuje na svojom tróne. V siedmej trúbe vychádza videnie z nebies, kde Boh kraľuje a premiestňuje sa dozadu v čase, do minulosti, a končí sa na zemi, čo je myšlienkový proces typický pre hebrejčinu.²⁰

Siedma pečať končí "tichom na nebi", siedme trúbenie začína "mohutnými hlasmi v nebi". Ticho v siedmej pečati predstavuje ukončenie vlády hriechu na zemi. Hlasy v nebi (v siedmom trúbení) ohlasujú ukončenie vlády hriechu na zemi. Grécka fráza *basileiatú kosmú* preložené ako "kráľovstvo sveta" poukazuje na to, že tento svet - "ľudský svet, ktorý bol v opozícii"²¹ - sa stal súčasťou kráľovstva Božieho, v ktorom bude na veky kraľovať Kristus (Pomazaný). Alebo ako hovorí STEFANOVIČ:

Hlas siedmej poľnice signalizuje ukončenie dejín tohto sveta. Hlásanie evanjelia je dokončené a prípad každého človeka je rozhodnutý. Hlas z neba prehlasuje, že bolo ustanovené Božie kráľovstvo na zemi. Táto rebelská planéta, ktorá bola v držaní satana tisíce rokov, prejde konečne späť pod Božiu vládu.²²

Utorok: Zjavenie a jeho posolstvo pre čas konca

(Zj 14,14-20 SEkP) ¹⁴*Potom som videl biely oblak a hľa, na oblaku sedel ktosi podobný Synovi človeka. Na hlave mal zlatý veniec a v ruke ostrý kosák.* ¹⁵*A z chrámu vyšiel iný anjel a volal mohutným hlasom na toho, čo sedel na oblaku: Vrhni svoj kosák a žni, lebo nadišla hodina žatvy a úroda zeme dozrela.* ¹⁶*A ten, čo sedel na oblaku, hodil svoj kosák na zem a zem bola zožatá.* ¹⁷*Potom iný anjel vyšiel z chrámu, ktorý je v nebi, a aj ten mal ostrý kosák.* ¹⁸*Ďalší anjel vyšiel od oltára. Ten mal moc nad ohňom a mohutným hlasom volal na toho, čo mal ostrý kosák: Vrhni svoj ostrý kosák a ober strapce vo vinici zeme, lebo jej hrozná dozreli.* ¹⁹*Anjel hodil svoj kosák na zem, obral vinicu zeme, a čo obral, vhodil do veľkého lisu Božieho hnevu.* ²⁰*Lis šliapali vonku za mestom a z lisu vytekla krv až po zubadlá koní na tisícšesťsto stadií.*

Po hlásaní trojanjelskeho posolstva (Zj 14,6-13) nastáva druhý príchod (v. 14). Opäť je tu použitý jazyk Dan 7, čo nás samozrejme upozorňuje na Boží súd (Daniel = Sudca môj je

²⁰ DOUKHAN, Jacques. *Krik nebies: Prorocký výklad Apokalypsy*. str. 99.

²¹ AUNE, D. E. *Word Biblical Commentary: Revelation 6-16*. vol. 52B. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 1468 s. ISBN 978-0-310-58726-2. str. 494.

²² STEFANOVIČ, Ranko. *Zjevení Janovo: Průvodce knihou Zjevení*. str. 137.

Boh). Zj 14,14-20 nemá dej zoradený chronologicky. Na prvé miesto kladie príchod Syna človeka. To je tá najdôležitejšia udalosť, ktorá je očakávaná od tej chvíle, čo Ježiš vystúpil na nebesia (Sk 1,9-11). Kristov príchod však musí predchádzať súd, v ktorom sa rozhodne jednak o tých, ktorí budú pri druhom príchode zachránení a jednak o tých, ktorí budú zanechaní (Mt 24,40-42). A práve skutočnosť tohto súdu tu máme vykreslenú dvojakým spôsobom. Žatva obilia, ktorá v Izraeli prebiehala na jar a vinobranie, ktoré bolo na jeseň.

Žatva obilia tu symbolizuje súd nad vernými. Presnejšie povedané, jedná sa tu už o uskutočnenie ospravedlňujúceho rozsudku súdu, ktorý prebiehal pred tým. "Výber gréckeho termínu na vyjadrenie myšlienky žatvy (therizmos, therizó), je v tejto súvislosti významný. Toto slovo špecificky vyjadruje zhromažďovanie snopov, nie ich kosenie, ako by to bolo v prípade, keby sme chceli pripomenúť potrestanie nepriateľov."²³ Je to teda "symbolický popis veľkého zhromaždenia Božieho ľudu na konci dejín zeme. Zapečatenie Božieho ľudu je dokončené. Teraz je čas žatvy."²⁴

Vinobranie je zasa uskutočnenie rozsudku nad bezbožníkmi. Táto "žatva prináša posolstvo smrti. Z násilne lisovaného hrozna tečie červené víno, ktoré pripomína tečúcu krv. ... Je to krv, ktorú vidí vytekať z lisu (Zj 14,20) a tento obraz sa mení na obraz bojového poľa s koňmi ponorenými až po uzdy do krvi."²⁵ Spomenutých 1600 stadií je "298 km, čo je približná dĺžka Palestíny od severu k juhu. Toto číslo má symbolický význam - je to štyrikrát štyri sto - symbolické číslo zeme."²⁶ To poukazuje na univerzálny charakter tohto deja, týka sa celej zeme.

Streda: Hlbšie pochopenie Božieho posolstva

(Kaz 12,13.14 SEKP) ¹³*Slovo na záver všetkého, čo si počul: Boha sa boj a jeho prikázania zachovávaj, lebo toto je povinnosť každého človeka!* ¹⁴*Boh predvolá na súd každý čin, všetko, čo je skryté, či je to dobré, alebo zlé.*

Tento náš text patrí do tzv. epilógu knihy Kazateľ (12,9-14) a práve posledné dva verše sú nie len určitým zhrnutím podstaty posolstva, ktoré chcel Kazateľ vyjadriť, ale tematicky túto knihu prepája s knihou Prísloví.²⁷ Práve záverečný príkaz "Boha sa boj" poukazuje ku knihe Príslovia, ktorá témou "bázeň Hospodinova" začína (viď Pr 1,7) a je tu pokladaná za "začiatok poznania" a múdrosti. Sloveso "bát sa" hebr. *jára*, vo svojej podstate skutočne znamená "bát sa"²⁸ vo význame mať strach. Úplne rovnaké sloveso je použité aj v Gn 3,10 kde Adam hovorí o tom, že sa bál a preto sa skryl v záhrade. Avšak spojenie "bát sa Boha" nie je možné vykladať poukázaním len na tento Adamov strach. "SZ sa často charakterizuje ako zákon bázne, NZ ako zákon lásky. ... V obidvoch zákonoch sa bázeň a láska vzájomne

²³ DOUKHAN, Jacques. Krik nebies: Prorocký výklad Apokalypsy. str. 138.

²⁴ STEFANOVIČ, Ranko. Zjevení Janovo: Průvodce knihou Zjevení. str. 183.

²⁵ DOUKHAN, Jacques. Krik nebies: Prorocký výklad Apokalypsy. str. 138.

²⁶ STEFANOVIČ, Ranko. Zjevení Janovo: Průvodce knihou Zjevení. str. 183.

²⁷ Viac o epilógu knihy Kazateľ viď: MURPHY, R. E. Word Biblical Commentary: Ecclesiastes. vol. 23A. Grand Rapids: Zondervan, 2018 (ePub edition). 415 s. ISBN 978-0-310-58867-2. str. 307-311.

²⁸ PÍPAL, Blahoslav. Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu. 4. vyd. Praha: Kalich, 2006. 188 s. ISBN 80-7017-029-8. str. 68.

prepletajú, reálne, hoci rozdielne."²⁹ Práve v jednej z najdôležitejších biblických pasáží v Judaizme môžeme nájsť veľké prikázanie lásky (Dt 6,5), ktoré je zarámované príkazom báť sa Boha (Dt 6,2,13). Toto bátie sa Boha je v úzkej súvislosti s dodržiavaním prikázaní, ktoré sú zhrnuté práve v prikázaní lásky. "Báť sa Boha" alebo "bázeň Hospodinova" teda v biblickej terminológii neznamená nič iné ako milovať Boha a teda z lásky k Nemu plniť Jeho vôľu. "Bázeň Božia nie je abstraktná idea alebo emocionálny prežitok. Vychádza zo skusenosti 'videnia' a vyjadruje vedomie Božieho zraku spočívajúceho na človeku... Evokuje tiež lásku a spravodlivosť. Bázeň Božia je spôsob života..."³⁰ Bázeň Boha je v Biblii od človeka vyžadovaná. O jej dôležitosti hovorí v. 14. "Nie je to žiadny pominuteľný sentiment či abstraktný vieroučný bod. Bázeň je dynamický vzťah. Pre Kazateľa je priamym dôsledkom súdu."³¹

(1Kor 6,19.20 SEkP) ¹⁹A vary neviete, že nepatríte sebe, ale že vaše telo je chrámom Svätého Ducha, ktorý vo vás prebýva a ktorého máte od Boha? ²⁰Boli ste draho vykúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele.

Tento text, ktorý hovorí o ľudskom tele ako o chráme ducha, často predkladáme ako argument správnej životosprávy a zdravého životného štýlu, čo je iste pravdivý argument, avšak problém je, že o toto tu Pavlovi nejde. Vo svojom kontexte tu Pavol celkom jasne a otvorene hovorí proti konkrétnemu hriechu - smilstvu. Ak je naše telo chrámom Ducha Svätého, potom to znamená, že nepatríme sami sebe, ale sme Božím vlastníctvom. Rovnako to znamená, že v otázke biblickej antropológie neexistuje dualizmus duša - telo. Bohu patríme ako celistvé telesné bytosti, pretože nás stvoril a pretože nás vykúpil. "Sexuálna nemorálnosť je hriech proti Kristovi a porušenie svätosti chrámu."³² Pavol vo svojom zmýšľaní ide tak ďaleko, že upozorňuje na to, že "kto sa oddáva smilnici, je s ňou jedno telo" (v. 17). Problém smilstva bol v Korinte závažný a Pavol poukazuje, že tento hriech má čo do činenia s modloslužbou, ničí všetko, telo, dušu aj ducha človeka. Preto vo v. 18 zdôrazňuje: "Varujte sa smilstva!" "Posledný príkaz 'ctiť si Boha svojim telom' je pozitívnym doplnkom varovania v 6,18."³³

Štvrtok: Záverečná Božia výzva

(Zj 14,6-7.9-11 SEkP) ⁶Potom som videl iného anjela letieť stredom neba: Mal večnú Zvesť, aby ju zvestoval obyvateľom zeme, každému národu, kmeňu, jazyku a ľudu. ⁷Volal mohutným hlasom: Bojte sa Boha a vzdajte mu slávu, lebo prišla hodina jeho súdu. Kľaňajte sa tomu, ktorý stvoril nebo i zem, more i pramene vôd. ... ⁹Po nich nasledoval iný, tretí anjel, ktorý mohutným hlasom volal: Ak sa niekto bude kľaňať šelme a jej obrazu a

²⁹ AUVRAY, P. GRELOT, P. "Bázeň Božia" in: LÉON-DUFOUR, X. (ed.) *Slovník biblickej teológie*. Zagreb: KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, 1990. str. 59.

³⁰ DOUKHAN, J. B. Kazatel: *Marnost nad marnost*. Praha: Advent-Orion, 2017. 119 s. ISBN 978-80-7172-689-0. str. 117.

³¹ DOUKHAN, J. B. Kazatel: *Marnost nad marnost*. str. 117.

³² TAYLOR, Mark. *The New American Commentary: 1 Corinthians*. vol. 28. Nashville: B&H Publishing Group, 2014. 761 s. ISBN 978-0-8054-0128-8. str. 217.

³³ TAYLOR, Mark. *The New American Commentary: 1 Corinthians*. str. 217.

prijme znak na svoje čelo, alebo na ruku, ¹⁰aj ten bude piť z vína Božieho hnevu, nezriedeného, naliateho do kalicha jeho hnevu, a bude mučený ohňom a sírou pred svätými anjelmi a pred Baránkom. ¹¹Dym ich múk vystupuje na veky vekov a nemajú odpočinku vo dne ani v noci tí, ktorí sa klaňajú šelme a jej obrazu, ani ten, kto prijme znak jej mena.

v. 6: Tento verš sa nedotýka iba prvého anjela, ale všetkých troch. Je to akýsi úvod, v ktorom je napísané, kto je nositeľom posolstva, komu je to posolstvo adresované a o aký typ posolstva ide.

Anjel, gr. *angelos* = "posol, vyslanec, hlásateľ"³⁴, v NZ gréčtine je pod týmto označením posol od Hospodina. Jednoducho povedané modernou rečou, traja anjeli sú traja poštári, ktorí prinášajú zásielku od Boha. Zásielka je teda veľmi dôležitá, pretože jej autorom je samotný Boh. Komu je však táto zásielka určená?

Tým, ktorí bývajú na zemi. Adresátmi sme každý jeden z nás. Každý človek. Nie je určená len niektorému národu, alebo len niektorej cirkvi, alebo len niektorej rase, ani to nie je zásielka len pre strednú generáciu, ale pre všetky národy, všetky pokolenia, všetky jazyky, je to zásielka pre všetok ľud. Už len zostáva otázka: "Aký typ zásielky to je?"

Večné evanjelium. Doslova preložené - večná dobrá správa. Možno by nebol zlý ani trochu parafrázovaný preklad - dobrá správa o večnosti. Je to teda zásielka na ktorú sa môžeme tešiť, ktorú určite chceme dostať. Tieto tri aspekty posolstva (Autor, adresát a typ zásielky) sú spoločné pre všetkých troch anjelov. Správy na seba nadväzujú. Prvá správa je rozšírená druhou a obe sú rozšírené tou treťou.

v. 7: Prvý anjel letí stredom neba - posolstvo je teda veľmi naliehavé. A kričí silným hlasom. Je to veľmi dôležité posolstvo, pretože sa týka večnosti. Tento anjel prináša príkaz od Boha. Bojte sa Boha! Vzdajte mu slávu! Prečo sa máme báť Boha? Pretože sme hriešni. Keď si človek uvedomí svoju hriešnosť, tak prichádza strach. Tak ako keď zhrešili Adam a Eva v raji, uvedomili si svoju nahotu a dostali strach pred Hospodinom. Ústrednou témou knihy Príslovia je, že "počiatkom múdrosti je bázeň Hospodinova". Počiatkom múdrosti u človeka je uvedomenie si vlastnej hriešnosti a viny. Anjelova výzva - Bojte sa Boha! Je výzva k tomu, aby sme sa prestali na seba pozerat' skrze ružové okuliare. Báť sa Boha znamená uvedomiť si svoju hriešnosť pred svätým Bohom. No zároveň nesmieme zabudnúť, ako sme hovorili v časti na stred, že bázeň Hospodinova má niečo dočinenia s láskou. "Báť sa Boha znamená milovať ho a vedieť, že aj on ma miluje. Je to presvedčenie, že Boh lásky nás všade sleduje svojím pohľadom. Nie so zámerom pristihnúť nás pri chybe a potrestať, ale ako výraz jeho starostlivosti, aby bdel nad našimi krokmi a uchránil nás od každého zla."³⁵ Takže posolstvo prvého anjela môžeme pokojne zhrnúť do vety: Milujte Boha, ktorý vás stvoril a ktorý vás súdi.

vv. 9-11: Tretí anjel oznamuje dôsledky dobrovoľného zotrvania v Babylone. Cez to všetko, čo oznámil prvý anjel, že sme hriešny, prichádza súd a jediným riešením je plné odovzdanie sa Pánu Bohu - Stvoriteľovi. Cez to všetko, že druhý anjel oznámil pád systému,

³⁴ PANCZOVÁ, Helena. Grécko-slovenský slovník: *Od Homéra po kresťanských autorov*. str. 64.

³⁵ DOUKHAN, Jacques. *Krik nebies: Prorocký výklad Apokalypsy*. str. 125.

ktorý zotročoval národy, a je možné tento systém opustiť, tak tretí anjel oznamuje, že predsa len sa nájdu takí, ktorí dobrovoľne ostanú v zotročujúcom systéme.

Čo je to šelma? Naším cieľom nie je hľadať za týmito symbolmi konkrétne inštitúcie, alebo konkrétnych ľudí. Takýto pohľad by nás ochudobnil, už by to bolo niečo čo nám je vzdialené, niečo čo sa nás bytostne až tak netýka. Šelma o ktorej je tu reč, má niečo spoločné s Babylonom. **Zj 17,3-5** Je jasné, že posolstvo druhého anjela: "Padla, padla veľká Babylon", sa týka tejto ženy zo 17. kapitoly, ktorá sedí na šelme. Šelma je teda sila, ktorá tejto smilnici umožňuje pohyb a teda vlastne existenciu, život. Čo je teda táto šelma? Zj 13 pojednáva o dvoch šelmách. My si budeme všímať tú prvú, ktorá vystupuje z mora, pretože tej sa majú všetci klaňať. 18. verš hovorí o čísle šelmy, že je číslom človeka, teda 666. Má toto číslo nejaký súvis s Babylonom? Čo mala smilnica zo 17. kapitoly napísané na čele? A čo teda symbolizuje Babylon? Babylon predstavuje systém nezávislosti na Bohu. Systém, ktorý pravého Boha odmieta. Babylončan je ten, ktorý sa sám chce stať Bohom. Výsledkom je, že jeho skutky sú svojvoľné. Čo môže znamenať číslo 666? Šestka je číslom človeka. Trojka predstavuje Božiu trojicu, teda Boha a zároveň v evanjeliách trojka súvisí s mocnými Božimi skutkami (Kristus vstal na tretí deň z hrobu). Čo teda znamená šestka, ktorá sa trikrát opakuje? Toto číslo predstavuje človeka, ktorý samého seba dosadzuje na Božie miesto, je to človek, ktorý sa snaží po veži, ktorú si sám postavil vyšplhať až do neba. Je to teda akákoľvek mocnosť, dokonca aj jednotlivec, ktorý sa stavia na Božie miesto. "Táto trojnásobná šestka označuje satanský trojjediný spolok - draka, šelmu z mora a šelmu zo zeme - ako napodobenie Božej Trojice, o ktorej hovorí Zj 1,4-6."³⁶ Je to falzifikát Boha.

Aj tretí anjel prináša dobrú správu. A tou dobrou správou je pre nás pre spasenie z Božej milosti na základe viery. Ak by bolo pravdou to, že večný život je odmenou za 100% poslušnosť, potom by to bola veľmi zlá správa, pretože už ten prvý anjel nám odhalil naše hriechy a naše viny. Ľudia, ktorý odmietajú svoju závislosť na Bohu skončia tak, ako je popisované v Zj 14,10-11. Aj oni vlastne pijú z pohára, ktorý vo svojej ruke drží tá veľká Babylon. Ten pohár je plný jej smilstva, a to smilstvo vyvoláva Boží hnev. Pretože Boh nás chce zachrániť, ale tí ktorí pijú z tohto pohára sa nechcú dať Bohom zachrániť, pretože si myslia, že záchrana je v ich rukách.

Použité zdroje a literatúra

AUNE, D. E. Word Biblical Commentary: *Revelation 1-5*. vol. 52A. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 1453 s. ISBN 978-0-310-58697-5.

AUNE, D. E. Word Biblical Commentary: *Revelation 6-16*. vol. 52B. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 1468 s. ISBN 978-0-310-58726-2.

BAUCKHAM, Richard. Word Biblical Commentary: *Jude - 2 Peter*. vol. 50. Grand Rapids: Zondervan, 2017 (ePub edition). 528 s. ISBN 978-0-310-85632-6.

Biblia Hebraica Stuttgartensia. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 1997. ISBN 978-3-438-05222-3.

---

³⁶ STEFANOVIČ, Ranko. Zjevení Janovo: *Průvodce knihou Zjevení*. str. 170.

Biblia: Slovenský ekumenický preklad. 5. Vyd. (3. opravené vyd.) Banská Bystrica: Slovenská biblická spoločnosť, 2015. ISBN 978-80-85486-97-1.

DOUKHAN, J. B. Kazatel: *Marnost nad marnost*. Praha: Advent-Orion, 2017. 119 s. ISBN 978-80-7172-689-0.

DOUKHAN, Jacques. Krik nebies: *Prorocký výklad Apokalypsy*. Vrútky: Advent-Orion, 1999. 230 s. ISBN 80-88960-12-6.

LÉON-DUFOUR, X. (ed.) *Slovník biblickej teológie*. Zagreb: KRŠĆANSKA SADAŠNJOST, 1990.

MACARTHUR, John. Nový zákon: *Komentár verš po verši*. Kroměříž: Didasko, 2013. 1010 s. ISBN 978-80-875-87-08-9.

MARSHALL, I. H. New International Commentary on the New Testament: *The Epistles of John*. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company, 1978. 428 s. eISBN 978-1-4674-2232-1.

MURPHY, R. E. Word Biblical Commentary: *Ecclesiastes*. vol. 23A. Grand Rapids: Zondervan, 2018 (ePub edition). 415 s. ISBN 978-0-310-58867-2.

NESTLE-ALAND. Řecko Český Nový zákon: *Slovník novozákonní řečtiny*. Praha: Česká biblická společnost, 2011. 1758 s. ISBN 978-80-87287-38-5.

PANCZOVÁ, Helena. Grécko-slovenský slovník: *Od Homéra po kresťanských autorov*. Bratislava: Lingea, 2012. 1327 s. ISBN 978-80-8145-021-1.

PÍPAL, Blahoslav. Hebrejsko-český slovník ke Starému zákonu. 4. vyd. Praha: KALICH, 2006. 188 s. ISBN 80-7017-029-8.

STEFANOVIČ, Ranko. Zjevení Janovo: *Průvodce knihou Zjevení*. Praha: Advent-Orion, 2017. 254 s. ISBN 978-80-7172-707-1.

TAYLOR, Mark. The New American Commentary: *1 Corinthians*. vol. 28. Nashville: B&H Publishing Group, 2014. 761 s. ISBN 978-0-8054-0128-8.